

Vágyak

**Nem lehetek zúgó hegyi patak,
Lángolnak bennem lázas, vad szavak,
Rohannék vakon sziklák tetején
S ballagunk lassan: a sorsom meg én.**

**Szeretném, ha hosszú szárnyam nőne,
Beleszántnék a futó felhőbe,
Elégni fenn, a forró Nap hevén,
S ballagunk lassan: a sorsom meg én.**

**Zengő szó lennék próféták ajkán,
Eveznék bátran boruló sajkán
Lennék fény a nagy titok éjjelén,
S ballagunk lassan: a sorsom meg én.**

**Lennék mosoly a könnyes arcokon,
Győzelmes zászló véres harcokon,
Kérges tenyér a dolgozók kezén,
S ballagunk lassan: a sorsom meg én.**

**Fáradt a testem, alszik a lélek,
Hordozom terhem, nehéz az élet,
Távoli harcok intenek felém;
S ballagunk lassan: a sorsom meg én.**

Tomay Alajos.

Házhelyek árusítása

A városi tanács végrehajtó bizottsága közli, hogy az Országos Takarékpénztár helyi fiókja az állami tulajdonban lévő házhelyeket helyi forgalmi áron értékesíti.

A házhelyvásárlók forduljanak az OTP helyi fiókjához, ahol az értékesítésre, a városi tanács által adott házhelyek megvásárlására vonatkozó minden felvilágosítást megkaphat, — vétel esetén a szerződést is megköthetik s egyben a telekkönyvi átírásról is intézkedés történik.

Otta Kraus-Erich Kulka:

Halálgyár

Csupán nyolc betű: fasizmus. S mi mindent jelent ez. „A halálgyár” című könyvet is el kell olvasnunk ahhoz, hogy megismerjük a fasizmus igazi arculatát. Ezért közlünk néhány részletet a könyvből, hogy azok is elolvashassák, akik a könyvet nem tudják megvenni. A könyv szerzői maguk is a halálgyárban voltak. A szerzők, mint lakatosok szabadon mozogtak a hatalmas tábor belső területén, s mindent láttak, hallottak. Részletesen írnak „auschwitzi”, „halálkombinátóról” és a hozzátartozó táborokról. A kezdeti időszakról épp úgy, mint az újabb és újabb deportáltak érkezéséről, fogadtatásukról és későbbi sorsukról. De arról is, hogy az élő embereken hogyan végeztek kísérleteket.

Nem valami kellemes olvasmány ez a könyv — mint ahogy a szerzők is írják utószavukban. De minden gondolkodó ember áhítja az igazság megismerését, s ezt adják közre a könyvekben Kraus és Kulka, a halálgyár volt foglyai. A könyvekben képek is szerepelnek, amelyek titokban készülték a táborban élő emberek sorsáról.

A tábor titka

Világszerte százezrek, sőt milliók kérdezik:

„Mi történt apámmal, anyámmal, nővéreimmel, feleségemmel, gyermekeimmel, férjemmel, fivéréimmel?”

Nem tudják, csak annyit tudnak, hogy 1942, 1943, vagy 1944-ben elvitték keletre, valahová Lengyelországba; egyikük-másikuk még kapott egy utolsó üzenetet — a „birkenau munkatáborból”.

A birkenau koncentrációs tábor Auschwitztól mintegy két kilométerre nyugatra terült el és azonos azzal a táborral, amelyet a németek az auschwitzi foglyok leveleiben Birkenau bei Neu Berun-i munkatábor (Arbeitslager) névvel jelöltek meg; néha a Waldsee elnevezést is használták.

Ez azonban csupán a nyilvánosság megtévesztését szolgálta, az volt a célja, hogy elleplezze az összefüggést Birkenau s a moszkvai, meg a londoni rádióban a háború utolsó éveiben gyakran szerepelt Auschwitz között.

Az auschwitzi táborok parancsnoksága mindenáron el akarta titkolni Auschwitz és Birkenau egymáshoz tartozását. Akkor is a világ félrevezetése járt az eszükben, amikor a foglyoknak elrendelték, hogy a hamis címet adják meg leveleikben.

Eszerint az Auschwitz I. tábor foglyai a következő feladói címet írták leveleikre: név és szám, Koncentracionslager Auschwitz, Block 10 vagy 10 A.

Ilyen címet azonban csak a nem zsidó foglyok adtak meg, akik kéthetenként írhattak, s hivatalos tábori levelezőlapot használtak.

A zsidók rendszerlenül és közzétesztésére bízták a városi tanács végrehajtó bizottságához, illetve annak tervosztályához, sürgetve a kenyérgyár mielőbbi befejezését a dolgozók érdekében.

kenau volt a feladói hely, a levélíró azonos címet adott meg.

Az Auschwitz I. táborba érkezett válaszokat a központi kartotéktrendszer alapján osztályozták és küldték szét az egyes melléktáborokba.

A zsidó foglyok Birkenauból írt leveleiken a feladót a következőképpen jelölték meg: név, semmi szám (bár a számuk ugyanúgy a karjukra volt tetoválva, mint más foglyoknak), Arbeitslager Birkenau bei Neu Berun, Auschwitz 10 B. Ostoberschlesien; a magyar zsidók Arbeitslager Waldsee-t írtak.

Az Auschwitz I. táborban lévő foglyok a barakk számához A betűt (Auschwitz), az Auschwitz II. és

Városunk legforgalmasabb része a Fő tér. Sok a járó-kerelő, a háziasszonyok erre veszik útjukat, ha a napi főzéshez vásárolnak, a munkába igyekvőket és a sétálókat nap, mint nap lehetett látni. Központi hely, ezért találtak legalkalmasabbnak arra, hogy az ünnepi könyvhét alkalmából könyvpavilont állítsanak fel, melynek polcaira különböző könyveket raktak: politikai, szépirodalmi, ifjúságiakat. A nap minden percében akadnak, akiket a kíváncsiság vagy a vásárlási szándék a pavilonhoz szólít. Erdemes megenni, s egy kicsit időzni itt. A vásárlók keresik a „Halálgyár” című dokumentumkötetet, melynek frői saját tapasztalataikat írják le, s titokban készített fénykép-

EMBEREK, KILOMÉTEREK, FORINTOK...

A HOMÁLYOS ablaküvegen át hosszú, szürke sáv az út, amely a végtelemben néz, s egy kormánykerék... De ha csak ennyit mondanánk a gépkocsivezetőről, igen keveset árulnánk el. Az országutat járja esőben, napsütésben, nappal és éjszaka. Viszi utasait új tájak, megszokott otthonok felé. Tőle nemigen kérdezik meg, fáradt-e éhes-e? A készenlét, a szolgálat időszaka alatt fülkéjében pirosbetűs mondat inti a vendéget: „A vezetővel beszélgetni tilos”, s mi marad más hátra, mint munkaterület: a gépkocsi, s az út, mely szürkén, lustán kígyózik előtte, ezer veszélyt rejtve magába. Ezért figyel mindig előre, gondolatait nem lehet követni, s vajon vezetés közben gondol-e valamire? Vannak-e szenvedélyei? — Hisz az arca nyugodt.

Aki útján elkísértünk nem más, mint Kovács József elvtárs, a MÁVAUT párttitkára. Sok gond nehezíti vállára, mert nemcsak saját kocsijával kell törőnie, hanem a vállalat ügymenetével, s a dolgozókkal. Mint megtudtuk, sikerült összeegyeztetnie e sokoldalú feladatot.

AZ AUTÓ, amelyet vezet, tiszta, rendes. A motor úgy működik, mint az óra. Gazdáját dicséri,

aki a gépkocsivezető szakma mellett birtokában van az autószerelő, autóvillamos-szerelő, adagoló, s hegesztő szakmáknak is. Érthető tehát, ha valami baj van az autójával, azt maga javítja meg. A várpalotai Főnökségnél a tartalékgépkocsivezetők sorában van. De havonta majdnem mindig ő viszi a rekordot az átlag 5000 km-es útszakasz megtételével. Egy átalakított fabódés busszal jár. A főjavítás óta 40.000 km-t tett meg, s saját karbantartással elérte, hogy kocsija üzemanyagfogyasztását annyira lecsökkentette, hogy a felső szerek nem ismerik el a 25 százalékon felüli megtakarítást. Ismerője a szakmának, mert 1938 óta kevés kivétellel idejelt autózéssel, illetve javítással töltötte. Tőle csak a néhány fontosabb adatot tudjuk meg életéről.

Egy magas, csendes ember, aki vezetés közben nemigen beszél. Szereti betartani és betartatni a szabályokat. Ezért néha nem mindenkinek kedves a személye.

AZ EREDMÉNYEK, amelyek az ő segítségével születtek, önmagukért beszélnek. Városunkban legkésőbb a MÁVAUT-nál alakult pártszervezet. Az alakuláskor mindössze 5 tagot számláltak. Most 15-öt. Azóta sikerült kiküszöbölni a vállalat rákfenéjét, az üzemanyag túlfogyasztást annyira, hogy májusban már 223.000 forint-ra rugott a vállalat nyeresége.

A fokozatos javuló munka lemerülő azokban a levelekben is, amelyet a székesfehérvári igazgatóságtól kaptak. Áprilisban érkezett az első dicséret levél, ahol megírták, „a várpalotaiaknak jobb a költségei az első negyedévi eredményénél. Csökkent a gumi felhasználás, s ha a vállalat így halad, rövidesen elérni az 1956 előtti szintet.” Májusban ismét levél érkezett a székesfehérvári igazgatóságtól, mely jobbnak mondja a májusi eredményeket az áprilisinál. De felhívja a figyelmet arra, hogy küszöböljék ki az idegen javításokat. Hogy júniusról mit írnak Székesfehérvárról, még nem tudjuk, de azt igen, hogy az eredmények túlhaladják még a májusit is. A MÁVAUT fokozatos javuló munkájában benne van Kovács József által irányított párttagok munkája, azoké, akik részt kérnek a vezetésből, akik nem fularkodnak javaslataikkal. Hisz a költségek csökkentéséhez

hozzájárult az is, hogy az üzemanyagot most már saját útjukon veszik fel a gépkocsik. Így havonta 10.000 forintjuk marad meg. Aztán a kommunisták meghírdették a gumival való takarékoságot. Vagyis nem osztják szét a beérkező gumikat azonnal, hanem csak indokolt esetben adják ki. A párttitkár: Kovács József jár elől jó példával, aki 40.000 km-t futott eddig gumiival. S társaival is megérti, hogy az ilyen gondolkodás népgazdasági érdek.

VAJON a közös eredmények megszilárdításához nem járult-e hozzá a segítő készség, ahogy Kovács József elvtárs Göncöl Károly szerelőt tanította az adagoló munkára, a közbizsra. Közösen készítették, szerezték be a szükséges műszereket és mutatta meg, hogyan kell ezekkel dolgozni. Elmondhatjuk még azt is, hogy ezek az eredmények másokat is jó munkára ösztönöztek. Április 4-re a szerelők között brigádok alakultak, megindult a munkaverseny. S igazgatósági szinten az I-es brigád dicséretet hozott. A gépkocsivezetők pedig titokban úgy versenyeznek egymással, melyikük kocsija fut leg több kilométert. A 60-ból 20 olyan autóbussza van a vállalatnak, amely a főjavítás után több mint 100.000 km-en felüli utat tett meg. Ilyen kocsik: a GJ 686 számú helyi járatú kocsi, melynek Takács Mihály a vezetője, s eddig 180.000 km-t futott. De nem sokkal marad el Bóta Lajos és Thury Sándor bányászjáratú gépkocsija, akik eddig 176.000 km-t tettek meg. Török Péter pedig 150.000 km-nél tart. Ezeket az eredményeket lehetne sorolni tovább is.

TEHÁT a pártszervezet megalakulásával új levegőt kergetett a szél a MÁVAUT berkeiben is, s ennek mozgatója Kovács József, aki kocsijának vezetése közben igen nyugodt, de egyébként nyughatatlán természetű ember. Nem sajnál sem időt, sem türelmet. A várpalotai MÁVAUT az igazgatóság területén eddig is a legjobb gazdasági mutatókkal dolgozó telephely volt. A pártszervezet azt tűzte ki céljává, hogy élizemek legyenek. Biztosra vehető, hogy ez a célkitűzésük is sikerül, mert olyan élesszemű párttitkáruk van, mint Kovács elvtárs, aki munkájában fáradságtalan.

— S-né. —

Bírálatunk nyomán

Az „Új Várpalota” június 28-i számában „Kerítsék be...” című cikkkel kapcsolatban közli a városi tanács végrehajtó bizottsága, hogy a külszíni bányá bikerítése ügyében már korábban megkerestük a Várpalotai Szénbányászati Tröszt igazgatóságát, s annak nyomán történt ott bizonyos intézkedés, mely

azonban a balesetek elkerülése végett még nem elég. Újból felhívtuk figyelmüket az újságcikk alapján és sürgős intézkedést kértünk a dolgozók érdekében.

„Csak jövőre lesz kész a kenyérgyár” című cikkkel kapcsolatban közöljük, hogy korábban tett előterjesztést a városi tanács végrehajtó bizottsága, a megyei tanács tervosztályához, az építkezésnek ez évben való befejezésére és az üzemeltetés biztosítására. Ezen előterjesztésünkre kedvező és megnyugtató választ kaptunk, hogy a kenyérgyár építése ez évben megtörténik, a befejezéshez szükséges hitel biztosítva van. Tudjuk azt, hogy terveze volt az 500.000 forint áthozatala a következő évben, — de erre irányult előterjesztésünk — amelyre a fenti megnyugtató választ kaptuk.

Az újságcikkben foglaltakról eddig tudomásunk nem volt, illetve azzal kapcsolatban annyit, hogy személyesen itt járt elvtársak a cikk megjelenése előtt is jelentették, a kenyérgyár építése évvége előtt befejezést és üzemeltetést nyer. Mindezek dacára a végrehajtó bizottság újból megtette előterjesztését a megyei tanács végrehajtó bizottságához, illetve annak tervosztályához, sürgetve a kenyérgyár mielőbbi befejezését a dolgozók érdekében.

Bánhegyi Károly
vá. titk.

Sokan szeretik a jó könyveket

— Igen. „Az ígérte” című könyv Gellért Gábor és Gellért Zsuzsa könyve, azoknak sorsáról ír, — mondja az egyik elárusító fiú — akik távol élnek hazánktól. Érdekes a könyv, érdemes megvenni. — De a legényke leteszi, gondolatai talán messze-messze járnak, s távozik.

A 26-os Építőipari Vállalat egyik női dolgozója is erre vezet az útja. De, ahogy a könyvet meglátta, nem tudta megállni, hogy ne válasszon belőlük. Kettőt is választott az Olcsókönyvtár sorozatából. Az egyik Tordai Györgytől: Ubryk Borbála története, a másik pedig Ház a domboldalon című könyv. — Ez hiányzik a sorozatomból. Szeretek olvasni, de drágább könyvre nem telik, ezért az Ol-

csókönyvtár számait vásárolom meg — mondja.

Ennél a könyvespavilonnál különösen sok az Olcsókönyvtár kiadásában megjelent könyv. Annál kevesebb a választék a szépirodalmi könyvekben. Csupán három-négy, amit ajánlani tudnak az eladók. Az ifjúsági könyv is kevés az érdeklődéshez viszonyítva. 40 darabot kaptak a „Pesti gyerekek” című könyvből, az már az első nap el is fogyott. Pedig a könyvhét alkalmával sok olyan kedves kis könyv jelent meg, mint a Szósi, Pesti lány, a 15 éves kapitány, amely elolvassása a szórakozás mellett tanít, jóra int. Több kellene az ilyen könyvekből, mert a fiatalságunk szeret olvasni, művelődni,